

De korte golf

De grondlegger van 'de radio', Heinrich Hertz, was in 1888 begonnen met proeven op golflengten van enkele centimeters. Guglielmo Marconi pakte het tien jaar later wat groter aan: hij experimenteerde met decimeterlange golven. Daarmee kon hij afstanden van enkele kilometers overbruggen. Maar toen hij het jaar daarop overging op metergolven, bereikte hij zelfs vanuit Zuid-Engeland over het Kanaal heen Frankrijk. Daardoor aangemoedigd ging hij in 1901 over op kilometerlange golven en... werd in Amerika ontvangen!

De kortere golflengten werden daarna goedgunstig aan amateurs overgelaten. Maar wat gebeurde: eind 1923 ontdekte als eerste een Nederlandse radio-amateur, H.J. Jesse, dat men met golflengten van zo'n 100, 200 meter en een klein vermogen (weinig energie dus) óók over de Atlan-

tische Oceaan kon seinen! Later gelukte dat nog beter met golflengten tussen de 16 en 50 meter. In maart 1925 ontving een amateur in Haarlem duidelijke signalen van een 500 Watt-zender in Indië.

Inmiddels hadden ook in Nederland overheden en industrie zich op het kortegolfgebied begeven. PTT begon in 1925, in het pas ingerichte radiolaboratorium in Den Haag, een 400 Watt-kortegolfzender te beproeven die naar keuze op 26, 36 of 42 meter kon werken en PCMM werd gedoopt. Die bleek op Java even goed ontvangen te worden als de Kootwijkse Lange Gerrit. Vanuit Malabar zond men op een golflengte van 35 meter naar Nederland. In de zomer van 1925 kon het radiotelegraafverkeer op deze kortegolf-lengten tussen Nederland en Indië officieel in gebruik worden genomen.

1 *Gebouw B was oorspronkelijk de loods voor de kortegolfzenders.*

(Omdat de zenders nog geen ombouw hadden waren er hekken voor geplaatst.)

Links achteraan de eerste telefoniezender PCM.

2 *Gebouw B aan de buitenkant.*

3 *Koelvijver bij gebouw D. Daarachter gordijnantenne met houten koppelhuisje. Op de achtergrond gebouw C.*